

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Кафедра німецької філології



ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Майя НІКОЛОЄВА

09

2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОСОДІЯ НІМЕЦЬКОМОВНОГО ДИСКУРСУ**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація 035.043: Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – німецька

Освітньо-професійна програма: Германські мови та літератури (переклад
включно), перша – німецька

ОНУ

2023


Робоча програма навчальної дисципліни «Просодія німецькомовного дискурсу». Одеса: ОНУ, 2023. 13 с.

Розробники: Азарова І.І., к. філол. н., доцент, доцент кафедри німецької філології; Вербицька Т.Д., к. п. н., доцент, доцент кафедри німецької філології; Никифоренко І.В., к. філол. н., доцент, доцент кафедри німецької філології.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри німецької філології

Протокол №1 від «28» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри  Наталя ГОЛУБЕНКО

Погоджено із гарантом ОПП «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька»  Інесса АЗАРОВА

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

Голова НМК  Олена ГРИГОРОВИЧ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри німецької філології

Протокол № __ від «__» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри німецької філології

Протокол № __ від «__» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>очна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання*</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 1	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Спеціалізація: 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша –німецька Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
		1-й	-
		Семестр	
		1-й	-
		Лекції	
		Практичні, семінарські	
		36 год.	-
		Самостійна робота	
		54 год.	-
		Форма підсумкового контролю: залік	

* Не передбачено навчальним планом

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти навичок та умінь нормативної вимови сучасної німецької мови, ознайомлення студентів з основними фонетичними поняттями такими як просодія, наголос, інтонація тощо, формування навичок правильного артикулювання німецьких слів та інтонування синтаксичних одиниць, формування у них здатності розуміти та пояснювати різноманітні фонетичні явища з теоретичної точки зору, вміння практично використовувати теоретичні знання з цієї навчальної дисципліни у процесі аналізу мовного матеріалу.

Завдання дисципліни полягає в тому, щоб ознайомити здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра з такими просодичними явищами усного німецькомовного дискурсу, як придихання, наголос, тривалість звучання, ритм, висота тону та інтонація.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей**:

інтегральної:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

а) загальних (ЗК):

ЗК09. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

б) спеціальних (СК):

СК01. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

СК02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

СК08. Здатність вільно і усвідомлено оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: основні фонетичні правила, що регулюють німецьку нормативну вимову в усному дискурсі.

вміти: вживати придихання, тривалість звучання, а також різні типи наголосу та висоту тону з огляду на специфіку комунікативної ситуації, користуватися основними типами моделей мелодики німецького речення.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Просодія німецькомовного дискурсу

Тема 1. Поняття просодії. Просодичні характеристики та ознаки. Просодичні засоби – наголос та інтонація.

Тема 2. Словесний наголос у німецькій мові. Правила словесного наголосу у німецькій мові. Поняття наголосу. Просодичні засоби виділення наголошеного складу.

Тема 3. Функції наголосу. Слова з одним і декількома наголосами. Ступені німецького наголосу.

Тема 4. Інтонація та її характеристики. Поняття інтонації. Компоненти інтонації.

Тема 5. Функції інтонації. Інтонація розповідного та наказового речення. Інтонація питального речення з та без питального слова. Інтонація незавершеності.

Тема 6. Типи пауз у фразі. Види синтагм в німецькій мові та їх інтонаційне оформлення у фразі. Залежність інтонаційного оформлення синтагми від її місця у фразі. Зіставна характеристика німецької та української інтонації.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Очна форма						Заочна форма *					
	Усього	У тому числі					Усього	У тому числі				
		л	п	лб	ін д	ср		л	п	лб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.												
Змістовий модуль 1. Просодія німецькомовного дискурсу												
Тема 1. Поняття просодії. Просодичні характеристики та ознаки. Просодичні засоби – наголос та інтонація.	15		6				9					
Тема 2. Словесний	15		6				9					

наголос у німецькій мові. Правила словесного наголосу у німецькій мові. Поняття наголосу. Просодичні засоби виділення наголошеного складу.												
Тема 3. Функції наголосу. Слова з одним і декількома наголосами. Ступені німецького наголосу.	15		6			9						
Тема 4. Інтонація та її характеристики. Поняття інтонації. Компоненти інтонації.	15		6			9						
Тема 5. Функції інтонації. Інтонація розповідного та наказового речення. Інтонація питального речення з та без питального слова. Інтонація незавершеності.	15		6			9						
Тема 6. Типи пауз у фразі. Види синтагм в німецькій мові та їх інтонаційне оформлення у фразі. Залежність інтонаційного оформлення синтагми від її місця у фразі. Зіставна характеристика німецької та української інтонації.	15		6			9						
Разом за ЗМ 1	90		36			54						
Усього годин	90		36			54						

**Не передбачено навчальним планом*

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми/ Вид завдання	Кількість годин	
		очна форма навчання	заочна форма навчання*
1.	Тема 1. Поняття просодії. Просодичні характеристики та ознаки. Просодичні засоби – наголос та інтонація.(Обговорення нової теми, виконання практичних вправ) Основна л-ра: 2 – с. 225-227	6	
2.	Тема 2. Словесний наголос у німецькій мові. Правила словесного наголосу у німецькій мові. Поняття наголосу. Просодичні засоби виділення наголошеного складу. (Усне опитування, доповіді студентів, обговорення доповідей. Написання тесту за пройденим матеріалом. Основна література: 2 – с. 227-234)	6	
3.	Тема 3. Функції наголосу. Слова з одним і декількома наголосами. Ступені німецького наголосу. (Усне опитування, доповіді студентів, обговорення доповідей. Основна література: 2 – с. 234- 246;електроні ресурси: 2)	6	
4.	Тема 4. Інтонація та її характеристики. Поняття інтонації. Компоненти інтонації. (Усне опитування, доповіді студентів, обговорення доповідей. Робота з вправами різних типів для закріплення матеріалу. Основна література: 3 - с. 21-22)	6	
5.	Тема 5. Функції інтонації. Інтонація розповідного та наказового речення. Інтонація питального речення з та без питального слова. Інтонація незавершеності. (Усне опитування, доповіді студентів, обговорення доповідей. Робота з вправами різних типів для закріплення матеріалу. Основна література: 3 - с. 31-33)	6	
6.	Тема 6. Типи пауз у фразі. Види синтагм в німецькій мові та їх інтонаційне оформлення у фразі. Залежність інтонаційного оформлення синтагми від її місця у фразі. Зіставна характеристика німецької та української інтонації. (Усне опитування, доповіді	6	

	студентів, обговорення доповідей. Написання тесту за пройденим матеріалом. Основна література: 2 – с. 270-272)		
Разом		36	

* Не передбачено навчальним планом

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ Вид завдання	Кількість годин	
		очна форма навчання	заочна форма навчання*
1.	Тема 1. Поняття просодії. Просодичні характеристики та ознаки. Просодичні засоби – наголос та інтонація. Підготовка до практичного заняття, написання конспекту за підручником	9	
2.	Тема 2. Словесний наголос у німецькій мові. Правила словесного наголосу у німецькій мові. Поняття наголосу. Просодичні засоби виділення наголошеного складу. Опрацювання теоретичного матеріалу (конспект). Основна література: 2 – с. 227-234, електронні ресурси: 2. Виконати вправи на закріплення матеріалу: Основна література: 3 – с. 25-27	9	
3.	Тема 3. Функції наголосу. Слова з одним і декількома наголосами. Ступені німецького наголосу. Виконати вправи на закріплення матеріалу: Основна література: 3 – с. 27-30	9	
4.	Тема 4. Інтонація та її характеристики. Поняття інтонації. Компоненти інтонації. Виконати вправи на закріплення матеріалу: Основна література: 3 – с. 18-23	9	
5.	Тема 5. Функції інтонації. Інтонація розповідного та наказового речення. Інтонація питального речення з та без питального слова. Інтонація незавершеності. Виконати вправи на закріплення матеріалу:	9	

	Додаткова література: 3 – с. 215-216		
6.	Тема 6. Типи пауз у фразі. Види синтагм в німецькій мові та їх інтонаційне оформлення у фразі. Залежність інтонаційного оформлення синтагми від її місця у фразі. Зіставна характеристика німецької та української інтонації. Виконати вправи на закріплення матеріалу: Основна література: 3 – с. 81-90	9	
Разом		54	

* Не передбачено навчальним планом

9. Методи навчання

Словесні: пояснення правил, понять, термінів; коментування, роз'яснення змісту і способу виконання завдань; опис фактів і граматичних явищ.

Наочні: ілюстрування навчального матеріалу, використання аудіо записів.

Практичні: виконання вправ, самостійні завдання.

10. Форми контролю і методи оцінювання

Поточний контроль: усне опитування, контрольні письмові роботи, перевірка завдань, що виносяться на самостійне опрацювання.

Підсумковий контроль: залік

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
90–100	A	зараховано	Здобувач вищої освіти повно та ґрунтовно засвоїв всі теми робочої програми з навчальної дисципліни, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання з кожної теми поточного контролю.
85–89	B		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі теми робочої програми навчальної дисципліни. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
75–84	C		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання з кожної теми поточного контролю виконав не в

			повному обсязі.
70–74	D		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно і самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, не виконав окремі завдання поточного контролю з кожної теми.
60–69	E		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
35–59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти не засвоїв більшості тем робочої програми, не вміє викласти зміст більшості основних питань з навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань з кожної теми, поточного контролю.
0–34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти не засвоїв програму навчальної дисципліни, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав завдань поточного контролю.

11. Питання для поточного контролю

1. Дайте значення поняттю «просодія».
2. Які просодичні характеристики та ознаки Ви можете назвати?
3. Які просодичні засоби існують?
4. Чи відносяться наголос та інтонація до просодичних засобів?
5. Чому дослідження просодичних засобів є доволі складним завданням?
6. Чи беруть просодичні засоби участь екстралінгвістичної інформації?
7. Дайте визначення терміну «словесний наголос».
8. Які правила словесного наголосу існують у німецькій мові?
9. Чи відрізняються правила словесного наголосу у німецькій та українській мовах? Чим саме?
10. Які існують просодичні засоби для виділення німецького наголосу?
11. Які види наголосу існують у німецькій мові?
12. Чи існують ступені наголосу?
13. Наголос у складному слові. Вимова слів іншомовного походження.
14. Наголос у словах з префіксами та в реченнях зі складним дієслівним присудком.
15. Які ступені наголосу Ви можете назвати?
16. Чи можуть мати слова декілька наголосів? Наведіть приклади.
17. Дайте визначення терміну «інтонація».
18. Які основні характеристики інтонації Ви можете назвати?
19. Що є компонентами інтонації?
20. Які функції виконує інтонація?

21. Особливості інтонації простого розповідного речення.
22. Інтонаційна структура розповсюдженого та не розповсюдженого.
23. Особливості інтонації наказового речення.
24. Особливості інтонації питального речення з та без питального слова.
25. Інтонація завершеності та незавершеності.
26. Типи пауз у фразі.
27. Що таке синтагма?
28. Назвіть види синтагм в німецькій мові та їх інтонаційне оформлення у фразі.
29. Залежність інтонаційного оформлення синтагми від її місця у фразі.
30. Які відмінності має німецька та українська інтонація?

12. Розподіл балів, які отримують студенти

У ході поточного контролю студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це є середнє арифметичне суми балів за поточний контроль. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожну тему 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю студент набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання (див. Перелік питань для поточного контролю) і з урахуванням його результатів отримати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Поточний контроль						Загальна оцінка
Змістовий модуль 1						100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	
100	100	100	100	100	100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з	не зараховано з

		можливістю повторного складання	можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Просодія німецькомовного дискурсу». Одеса: ОНУ, 2023. 13 с.
2. Силабус навчальної дисципліни «Просодія німецькомовного дискурсу».

14. Рекомендована література

Основна

1. Голубенко Л.М., Кулина І.Г., Никифорова І.В. Основи фонетики німецької мови навчально-методичний посібник. Одеса. Атлант, 2011, 52 с.
2. Стеріополо О.І. Фонетика і фонологія німецької мови. Теоретичний курс: Підручник для студентів, викладачів закладів вищої освіти та науковців, Вид. 2-ге, перероблене і доповнене. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 395 с.
3. Павлишинець О.О., Петришак Б.Я. Вступний курс німецької мови. Посібник для студентів факультетів іноземних мов (початковий рівень). Івано-Франківськ, 2013. 75 с.

Додаткова

1. Kleiner S., Knöbl R. Duden, das Aussprachewörterbuch / ed. by D. (. Institut), I. f. D. Sprache. 7th ed. Berlin: Dudenverlag, 2015. 928 p.
2. Deutsches Aussprachewörterbuch Krech E.-M., Stock E., Hirschfeld U., Anders L.C. / E.-M. Krech u.a. – Berlin, New York: Walter de Gruyter, 2010. 1076 S.
3. Hirschfeld U., Reinke K. Phonetik im Fach Deutsch als Fremd- und Zweitsprache: Unter Berücksichtigung des Verhältnisses von Orthografie und Phonetik. Grundlagen Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Band 1. Erich-Schmidt-Verlag, 2016. 251 S.

15. Електроні інформаційні ресурси

1. www.goethe.de
2. Hirschfeld, U./ Reinke, K./Reinke, D. 2012-2015. Phonetik Simsalabim online. – Режим доступу: <https://simsalabim.reinke-eb.de/lektion02/index.html>
3. <https://wunderdeutsch.com/category/student/phonetik/>